

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 3. Desumpta ex residuis capitibus, quæ reperiuntur in libro Exodi,
& in quibus describitur Textura Vestium, Erectio Tabernaculi, & hâc
perfectâ Nubis & Gloriæ divinæ Apparitio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

rus Imperator, nullam sanciebat legem, quam antea non dedisset Jurium peritissimis ponderandam. Hoc ipsum imperantibus imperat Deus Proverb. 3. dicens: *Ne imitaris prudentia tua, & infra: ne sis sapiens apud te metipsum*, ut enim ad res obscuras & clarè cernendas adhibere oportet perspicilia, ita ad decernendas quæstiones altioris momenti opus est operâ Consiliariorum. Tertia Virtus in Prælato requisita Fortitudo dicitur, quam claris insinuat verbis Moyfi locutus Jethro Exodi 18. *Provide de omni plebe viros potentes*. Tales, qui nec adversis frangantur, neque secundis extollantur, nec deterreantur subditorum querelis, nec eorum adulationibus flectantur, ut vel latum unguem ab æquo rectoque deflectant. Vitia, legibus repugnentia sine ullo personarum respectu culpent, & vindicent, Habeant cum Ferdinando Cæsare sibi familiare illud adagium: *Fiat Justitia, & pereat mundus*.

Hactenùs usurpata brevitatis longiorem me esse non patitur: dicerem alias: Prælatos præter attactas virtutes, decere Humilitatem, qualem ab illis exigit Deus Deuteron. 17. *Nec elevetur cor ejus in superbiam super fratres suos*. Dicerem: vel maximè illis colendam esse mansuetudinem & affabilitatem, qua faciles subditis aditus & aures præbeant, hortante Vespasianò: qui dicere consueverat Suetoniò teste: non oportere quemquam à Cæsare tristem discedere. Sed quòd nec oporteat, ipsum cum grandi formidine accedere, docet S. Joannes Eleemosinarius Episcopus Alexandrinus qui ut refert Baronius 610. afferebat: *Si nobis, qui homines sumus, licet ad Deum accedere absque ullo intercessore: quomodo illud non etiam liceat conservis nostris ad nos?*

Doctrina 3.

Desumpta ex residuis capitibus, quæ reperiuntur in libro Exodi, & in quibus describitur Textura Vestium, Erectio Tabernaculi, & hæc perfectâ Nubis & Gloria divina Apparitio.

N. 120. *Considera 1.* **M** *Alogranata*, quæ sunt Sanctioris vitæ symbola, in nulla parte vestimenti Sacerdotalis, imò cujuslibet Christiani aptius locari, quàm in infima: ut, dum subtrahuntur hominum conspectui, per humilitatem in suo vigore valoreque coram divinis conservantur oculis. Esther non tam speciosa, quàm virtuosa mulier cum sese ad regales usque demitteret abjiceretque pedes, adeò

adeò regium inflexit animum, ut omnibus ejus petitis quàm promptissime annueret. Joannes cum sanctitatem suam, licet altissimam adeò nihili haberet, ut se solvendis Christi calceamentis aestimaret indignum, meruit audire divino ore, quòd illò non sit major inter natos mulierum. Maria Virgo, cum excellentiam virtutum suarum, quàm ipsis Angelis erat stupori summo, tegere niteretur vilì ancillulæ amictu, Verbi æterni mater & cœlestium spirituum Regina compellata est. Quando Abraham, vir nunquam sat laudatæ virtutis, auditus est dicere Genes. 18. *Ego sum pulvis & cinis*, adeò divinæ Justitiæ rigorem mitigavit, ut si inter tot mille Sodomitas tantum quinquaginta, quin imò decem tantummodò invenire datum esset, tota civitas mansisset à flammis ultricibus secura. Sanè sicut hauriens aquam, eò puriorem haurit, quò profundior fuerit puteus: ita Justus eò majorem consequitur gratiam, crescitque majoribus meritis, quò profundior ejus fuerit humilitas. Ad hanc virtutem eò magis aestimandam, ut nos induceret Deus, ipse se humiliare non veretur, dum S. Scripturâ teste cap. 40. v. 32. inclinans cœlos descendit, & suâ gloriâ implevit Tabernaculum Domini. *Quid ergo superbis homo?* ait Venerab. Beda in Joan. c. 6. *Deus propter te humilis factus est. Puderet te sortassis imitari humilem hominem: saltem imitare humilem Deum. Quid ergò aestimari, quid laudari affectas, si virtutem aliquam possideas, de qua solius Dei est judicare: an vera sit, nec ne? quid instar Gallinæ ovum glocitandò prodentis, bonum, si quod fecisti opus, jactitas? quid cum pavone pennas explicas, non respiciens ad deterrimos pedes plurium culparum, quibus abundas? sicut puella nobilis & dives, si unò pede claudicet, aut oculò unò orbata sit, non tam attendit ad genus ac dotem suam, quàm ad defectum, quò laborat, & intuitu cujus omnem exiit superbiam; ita si quid in te repereris laude dignum, cogita: gravius adhuc reperiri culpas, qui laudem hanc vituperiis longè superent. ô quàm multorum pietatem nunc deprædicat mundus, qui quondam cum Doctore Parisiensi exclamabunt: *Justò Dei judicò damnatus sù.* Quàm multorum extollit humilitatem, qui cum superbo Lucifero quondam ad ima devolventur Tartara. Quàm multorum admiratur liberalitatem, qui gratiâ divinâ, & donis omnibus spoliati exclamabunt cum divite epulone: *Quantum crucior in hac flamma!* Quàm multas nunc vocat Virgines, quas quondam videbit meretrices, cum Dalila æternis ignibus cremandas. Considera tantum lapsus tuos*

X

quo-

quotidianos, ineptias, inconstantias, vanitates. Vide: quomodo etiam post tot poenitentiae remedia, & concepta proposita non desinas more canum, ad turpem redire vomitum? cerne: quot merendi occasiones negligas? quot Dei & Angeli custodis inspirationes repellas? quot oblatas gratias nihili ducas? & in virtutum studio tot jam annis versatus, nec parum etiam profeceris? si haec ad trutinam posita, humilitatem tibi non persuadeant, lapis es, non homo.

N. 121. *Considera 2.* Gloriam Dei non antea implēse Tabernaculum Testimonii, antequam fuerit ex integro perfectum. Videtur id ea de causa factum, ut demonstret Deus: Quanti aestimet boni operis consumationem, quā non datā, opus displiceat Deo; Hinc Salvator non antea auditus est dicere: Lucā 22. *Dispono vobis Regnum*, priusquam dixisset: *Vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis.* Marci 8. legitur: copiosam hominum turbam pedestri itinere Christum secutam esse: nec secutam tantummodo unā die, sed integro triduo, nullis cibis refectam, donec miraculosō conviviō omnium famem sedaverit Christus. Erat convivium hoc figura caelestium epularum, quas Christus non amplius in deserto, sed in supremo caelorum Palatio suis adornat sequacibus: has autem non gustabunt, nisi quos hic in fame & siti ferenda constantes fuerit expertus. *Tolle perseverantiam*, ait S. Bernardus Epist. 119. *nec obsequium mercedem habet, nec beneficium gratiam, nec laudem fortitudo.* Quid lucri expectet pictor, qui tabulam à se inceptam non perfecerit? quid prodest magnā arte exstructa fabrica, cui tectum non imponitur? quid juvat cursorem, multum viā confecisse, si antequam ad metam pervenerit, consistat? quid lætæ copiosæque conferunt segetes, si maturitatem non assequantur? quid fertiles vineæ, si racemi degenerent ante vindemiam? quid arborum numerosi flores, si ad ventum vel nebulam omnes defluant? cunctæ quidem virtutes properant ad metam, soli tamen Perseverantiæ debetur bravium, quia hæc sola metam attingit. Hinc de illa asserit S. Laurentius Justin. de Lig. vitæ c. 2. *Ipsa est mediatrix ad Premium, sola aternitati hominem reddit, dicente Dominō, qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit, &c.* Non diffiteor, perquam laude dignum esse, gerere animum, ad virtutis pietatisque formam recipiendam mollem ac cereum, at magis vituperabile est: cereum esse in retinenda virtute, quam quis semel receperit. *Vae illis*, ait Eccles. 2. *qui perdiderunt sustentiam.* In quæ Verba S. Greg. *Sustentiam quidem perdunt, qui bona inchoant, non consumant, quibus*
nimi-

nimirum va esse dicitur, quia non solum incepti laboris mercedem perdunt, sed & Apostotatus sui poena feriuntur; quod non infrequentes multorum virorum virtute florentium lapsus & aeterni interitus comprobant. o quantam divinarum litterarum peritiã, quantam virtutum variarum splendore universam olim illustraverat Ecclesiam Origines? quem ceu Luciferum merito venerabantur omnes Christicolæ; sed proh dolor! quam turpiter cecidit hic Lucifer de caelo, quia sustinentiam perdidit. Quantam olim pietatis doctrinaeque famam longè lateque sibi comparaverat Osius Episcopus; adeo, ut Augustus ipse pronam quamdam pietate illum Patrem vocitaret, & se ei quasi Magistro Discipulum traderet in omnibus regendum. Sed o miserandam humani generis inconstantiam! tam firma Orthodoxae fidei columna, quia & ipsa sustinentiam perdidit, collapsa est, unam secum trahens immanem animarum ruinam. Quid dicam de Macario? quem constat, tam altum virtutis fastigium conscendisse, ut verae Religionis zelo inflammatus, corpus suum objiceret horrendis torquendum tormentis, quibus etiam admirandam patientiam superatis, cum superviveret, in carcerem coniectus est. Sed o luctuosam viri, inter acerbissimos etiam cruciatus constantissimi inconstantiam! quem equlei & suspendia a cepto virtutis tramite remove non poterant, removit una mulier: quem ceu ferreum & adamantinum emollire non poterant verba & verbera carnificum, mulieris blanditiam emolliere. Ministrabat ei in carcere ad speciem honesta mulier, cum qua familiarior factus, sustinentiam perdidit, lapsus in stuprum. Christiane Lector, si haec in viridi, in te arido quid fiet? si tam labilis res est cum ipsis cedris, quid tecum arundine continget? age sis, subministrabo tibi pauca remedia, quibus usus perseverantiam obtinebis. Primum ex his voco diffidentiam tui: elata enim de obtentis aliquando virtutibus fiducia obicem ponit divinae gratiae, sine qua diuturna in virtutum studio constantia non dabitur. Saul, cum esset parvulus in oculis suis, Regnum & coronam est assecutus; verum ab humilitate deflectens Regnum amisit, perdidit coronam. S. August. Soliloq. c. 25. approbat remedium meum, Deum his allocutus verbis: *Cognosco nunc, quia illuminasti me, quia quod magis credidi posse per me, minus semper potui: dicebam enim hoc faciam, illud perficiam; nec hoc nec illud faciebam. Aderat voluntas, non aderat facultas. Aderat facultas non aderat voluntas, quoniam de meis viribus confidebam.* Alterum, quod tibi suadeo remedium, Dei timorem nomino, hunc qui possidet,

det, sensus passionesque suas, ne limites exeat, continuo refrenat, peccandi occasiones etiam remotas fugit, contra hostiles insultus quaquaversum se armat, pro divina ope nunquam non supplicat. Verbò, dicam cum aureo Oratore Homil. 15. ad pop. dicente: *Viventem cum timore impossibile est peccare.* His duobus utere remediis, & perseverans usque in finem salvus eris.

FASCICULUS XX.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 1. & 2. lib. Levitici, in quibus describitur Ritus & qualitas Holocausti de armentis, pecoribus & avibus. Lex de oblatione similium, salis & mellis.

N.122. Considera I.

DEum non absque speciali Notamine imperasse: ante omnia membra sibi offerri caput in sacrificandis viventibus v. 8. cit. cap. quid autem moraliter loquendò in viventibus caput, nisi bona intentio? enim verò sicut caput cæteris præsidet membris, ita intentio cuilibet præsidet operi. Quod est corpus sine vita, asserit Richardus à S. Viçt. agens de intern. hom. Hoc est opus sine bona intentione, & Malachias Propheta cap. 1. ait: *Si offeratis cæcum ad immolandum, nonne malum est?* quæ verba expendens S. Hieronym. ea sic explicat: *Victima Dei est bonum aliquod opus, uti oratio, Eleemosina &c. Verum cæca victima est, si ejus intentio non est simplex, qui offert. Ut nemo, etsi paratos habeat colores, similitudinem reddet, nisi ipsi constet, quid pingere intendat; ita nemo opere suo se gratum reddet Deo, nisi prius disposuerit sacram Idæam, cui se conformare voluerit. Divinus ille sponsus sponsæ suæ venustatem genis adscribit, dicens: Cant. 1. Pulchra sunt gena tuæ. Per has autem mellifluus Doctor significari æstimat, puritatem & rectitudinem intentionis bonæ: ut enim ex eleganti genarum forma decor omnis ac venustas derivatur in faciem, & hinc illæ summò studiò ac summâ industriâ adornantur, ita*
omnis